

собна да има собствен общественно-политически живот и други такива.

Обърнах внимание на този момент от живота на столицата и страната не просто за да подсказа колко многолики са животът и реализацията на ромите у нас, колкото за да подсказа, че този щрих от тогавашната общественно-политическа ситуация говори за неотрадния факт колко далеч от истината за съвременните цигани у нас е версията, изградена върху принципите на ретроверсията.

Паралелно с екзотичната версия и ретроверсията съществува и **друга група представи за циганите** у нас, която може да се определи като **тотално негативистична**. Става дума за създавания образ на циганина у нас, изведен само върху основата на негативните страни и моменти от съвременния живот на нашите роми, значителна част от които са с девиантен (в това число и на равнището на неговата криминогенна изява) характер и определеност.

По-конкретно, за определен период от време в нашата страна се утвърди и популяризира един своеобразен образ на ромите, свързан и изведен от тяхната изява в условията на социална обстановка на растящи трудности и противоречия, - особено в сферата на търговията и обслужването. В условията на засилващ се дефицит на стоки и услуги, някои цигани успяха да заемат позиции и да реализират дейности, които ги поставиха временно в едно непознато за тях особено и привилегировано положение. Именно с оглед на това положение немалко хора лансираха **нов образ на циганина - като всеможещ чейнчаджия, пласьор, експедитор и дори хамалин с възможности на директор на магазин за продажба на дефицитна стока** (мебели, хладилници, електрически перални, цветни телевизори и други подобни).

Едно внимателно вглеждане в тази представа за образа на циганина у нас, но вече от позициите на научния анализ и оценка, може лесно да обясни нейната поява и временна популярност. За определен период от време у нас бе създадена особена действителност: не всичко произведено и внесено от чужбина излизаше на открит ("законен") пазар; все по-нарастваща част от продукцията (родна и вносна) се пласираше "под тезгяха", "на четири очи", при "специален - дру-